پای درس علی(ع)

توصیه‌های راهبردی حیات طیبه

امـام علی(ع): «آدمی باید اندرزهـا را بپذیرد، و پیش از رسـیدن رسـتاخیز پرهیزگار باشـد، و در کوتاهی روزگارش اندیشـه کند، و به ماندن کوتاه در دنیا نظر دوزد، تا آن را به منزلگاهی بهتر مبدل سازد. پس برای جایی که او را می‌برند، و برای شناسایی سرای دیگر تلاش کند».

نهج‌البلاغه- خطبه۲۱۴

سردار سید رضی موسوی در حمله رژیم صهیونیستی به شهادت رسید

سردار سـید رضی موسوی از مستشاران نظامی سپاه در سوریه به شهادت رسید.

روابط عمومی کل سـپاه در اطلاعیه‌ای از شـهادت سـردار سید رضی موسوی از مستشاران نظامی قدیمی سپاه در سوریه خبر داد.

به گزارش فارس، در این اطلاعیه آمده است:

بسم الله الرحمن الرحیم

به آگاهی ملت شـریف و قهرمان ایران می‌رسـاند ساعاتی قبل در حمله موشکی جنایتکارانه رژیم جعلی و کودک‌کش صهیونیستی به دمشق «سردار سـرتیپ پاسدار سید رضی موسوی» از مستشـاران نظامی باسابقه سپاه در سوریه به درجه رفیع شهادت نائل آمد.

وی از همرزمان سـردار شـهید حاج قاسم سلیمانی و مسئول پشتیبانی جبهه مقاومت در سوریه بود.

روابط عمومی کل سـپاه افزود: با تبریک و تسـلیت شهادت این سردار عالیقـدر به خانواده معظـم و آحاد فرماندهان و رزمنـدگان جبهه مقاومت اسـلامی، تأکید می‌شود، بی‌تردید رژیم غاصب و متوحش صهیونیستی تاوان این جنایت را خواهد پرداخت.

اطلاعات بیشتر متعاقباً به استحضار ملت عظیم‌الشأن ایران رسانده خواهد شد.

سامانه سنجش قدرت نظامی کشورها رونمایی شد

سامانه سـنجش قدرت نظامی کشورها با حضور جانشین رئیس ستاد کل نیروهای مسلح در دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش رونمایی شد.

آیین بزرگداشـت هفته پژوهش با حضور امیر سـرتیپ عزیز نصیرزاده، جانشین رئیس ستاد کل نیروهای مسلح در دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش جمهوری اسلامی ایران (دافوس آجا) برگزار شد.

در این مراسـم از سـامانه سنجش قدرت نظامی کشـورها رونمایی شـد و تعـدادی از پژوهشـگران برتر این دانشـگاه نیز مـورد تجلیل قرار گرفتند.

به گزارش فارس، امیر سرتیپ نصیرزاده در این مراسم گفت: یونسکو آماری را اعلام کرده که بر اساس آن، دین اسلام برترین دین در توسعه و گسترش علم و دانش شناخته شده است.

جانشین رئیس ستاد کل نیروهای مسلح با بیان اینکه قدرت در دانش است، بیان داشت: امروز و در اتفاقات روزهای اخیر شاهد هستیم کسانی که سیاسـت‌های اسـتکباری را به کار می‌برند و خـود را برتر از دیگران می‌داننـد، متکی به قدرت علمی هسـتند که آن علم بـه قدرت نظامی تبدیل شده است.

امیر نصیرزاده اظهار داشت: ما در ستاد کل نیروهای مسلح در راستای توسـعه پژوهش، نقشـه جامع علمی را تدوین و طی آن جهت‌گیری‌ها و اهداف را مشـخص کردیم؛ همچنین شورای عالی راهبردی علم و فناوری را هم به ریاست رئیس سـتاد کل نیروهای مسلح تشکیل دادیم که پنج وزیر عضو آن هسـتند؛ این شورا ارتباط‌دهنده بین دانشگاه‌های نظامی و سایر دانشگاه‌هاست.

وی با بیان اینکـه به‌زودی آیین‌نامه‌ای را ابـلاغ خواهیم کرد که بر اسـاس آن پژوهش را اصل قرار دهیم، گفت: باید فرمایشات رهبر معظم انقلاب اسلامی را در خصوص مسئله‌محور بودن به جای مقاله‌محور بودن را مدنظـر قرار دهیم؛ هرچند هنوز می‌بینیم که در آموزش عالی برخی‌ها همچنان بر مقاله‌محوری تأکید دارند.

جانشـین رئیس سـتاد کل نیروهای مسـلح خاطرنشـان کرد: در خصوص رژیم صهیونیسـتی و اینکه چرا جمهوری اسـلامی ایران چالش ژئوپلیتیکی برای رژیم صهیونیستی ایجاد کرده است، باید گفت که ما به ژئو اسـتراتژیکی این موضوع هم نظر داریم؛ این هم یکی از مباحثی است که ما را وادار کرده تا حوزه‌ها و قلمرو خودمان را توسعه دهیم؛ مثلاً حضور فضائی داشته باشیم و عمق راهبردی خود را افزایش دهیم.

دریادار سیاری:

نیروی دریایی در جنگ اقتصاد دریایی کشور را نجات داد

معاون هماهنگ‌کننده ارتش جمهوری اسلامی ایران با بیان اینکه نیروی دریایی در جنگ، اقتصاد دریایی کشـور را نجات داد، گفت: با تلاش نیروی دریایی و کارکنان شـرکت ملی نفت توان صادرات نفت کشور در جنگ تحمیلی حفظ شـد. نیروی دریایی بیش از ۱۰ هزار کشتی را اسکورت کرد و بندر امام خمینی(ره) را فعال نگه داشت تا به اقتصاد کشور ضربه وارد نشود.

امیر دریادار حبیب الله سیاری، معاون هماهنگ‌کننده ارتش جمهوری اسـلامی ایران در یادواره ۳۱ شهید دانشگاه نفت در دانشکده نفت آبادان با بیان اینکه دشـمن سعی دارد با جنگ نرم فکر و رفتار جوانان را نسبت به انقلاب تغییر دهد، اظهار داشت: رمز موفقیت کشور در ادامه راه شهدا، انسـجام و وحدت است. دشمنان ایران اسـلامی اینک با جنگ شناختی و ترکیبی سـعی دارند به کشـور ضربه بزنند که هیچ‌گاه به اهداف خود نخواهند رسید.

دشمن ۲۸۵۰ بار به جزیره خارک حمله کرد

به گزارش ایسـنا به نقل از ارتش، وی با بیان اینکه نیروی دریایی در جنگ، اقتصاد دریایی کشور را نجات داد، خاطر نشان کرد: بعد از عملیات مروارید هفتم آذر ۵۹ که منجر به نابودی نیروی دریایی و توان صادراتی نفت عراق از سکوهای نفتی مهم البکر و الامیه در خلیج‌فارس شد، دشمن سـعی داشت تنگه هرمز، جزیره خارک و شمال خلیج‌فارس را ناامن کند تا از نظر اقتصادی ما را شکست بدهد. دشمن ۲۸۵۰ بار به جزیره خارک حمله کرد تا صادرات نفت ایران را متوقف کند.

دریادار سیاری بیان داشت: با تلاش نیروی دریایی و کارکنان شرکت ملی نفت توان صادرات نفت کشـور در جنگ تحمیلی حفظ شـد. نیروی دریایی بیش از ۱۰ هزار کشتی را اسکورت کرد و بندر امام خمینی(ره) را فعال نگه داشت تا به اقتصاد کشور ضربه وارد نشود.

توان برتر موشکی و پهپادی در منطقه هستیم

معـاون هماهنگ‌کننده ارتش گفت: امـروز جایگاه بین‌المللی انقلاب اسـلامی در جهان بالاست. ایران اسـلامی امروز به بازیگر مهم در عرصه جهانی تبدیل شـده و به همت دانشـگاهیان، امروز انواع مهمات از جمله پهپاد، موشک و سامانه دفاعی زمین به هوا تولید و بخشی را صادر می‌کنیم و توان برتر موشکی و پهپادی در منطقه هستیم.

دکتر علی بهادری جهرمی، سخنگوی دولت در گفت‌وگویی با کیهان مطرح کرد

با وجود افزایش فروش نفت هزینه‌های جاری کشور را عمدتاً از مالیات تأمین کردیم

اشاره: بیش از دوسال و چهارماه یعنی نیمی از عمر دولت سیزدهم سپری شده است. در طی این زمان دولت با موفقیت‌ها و چالش‌های زیادی روبه‌رو بوده و همچنین تشـویق‌ها و انتقادات فراوانی را نیز تجربه کرده اسـت. شاید اکنون زمان خوبی برای کاوش و ارزیابی اولیه دولت سید ابراهیم رئیسـی باشد. به همین بهانه گفت‌وگویی جذاب با دکتر علی بهادری جهرمی سخنگوی دولت و چهره شـاخص و درخشـان دولت سیزدهم داشتیم. مشـروح این گفت‌وگو را در ذیل می‌خوانید:

گفت‌وگو: سیدحسین جعفری و نوید شفیعی

آقای دکتر بهـادری می‌خواهیم گفت‌وگو را با یک انتقاد شـروع کنیم. از منظر بسیاری از علاقه‌مندان به دولت سیزدهم، متاسفانه دولت در بحث اطلاع‌رسانی مقداری ضعیف عمل کرده است و همین باعث شـده که برخی از مخالفان دولت، اقـدام به تخریب دسـتاوردهای دولت سـیزدهم کنند. جریان مقابل و مخالف دولت روی ایجاد و تبلیغ این انگاره که وخامت اوضاع اقتصادی در کشور در حال تشدید است، گرانی‌ها ادامه‌دار شـده و تورم و مشکلات مالی فزاینده شده است کار می‌کنند و سعی در این دارند که دولت سیزدهم را ناکارآمد نشان دهند. هدفشان هم این اسـت که کارنامه سیاهی که دولت قبل داشـته و وضعیتی که به دولت سیزدهم تحویل داده شده است فراموش شود. اولین سؤال ما این است که دولت چه چیزی را تحویل گرفت؟ و چرا علی‌رغم بهبود شرایط، برخی از این شاخص‌ها بعد از دو سال و چند ماه هنوز بهبود پیدا نکرده است؟

برای تحلیل وضعیت بهتر است از این نقطه شروع کنیم که وقتـی دولت عنان امور را به دسـت گرفت شـرایط چگونه بود و در چه شرایطی مردم مسئولیت اصلاح وضع را به این دولت سپردند.

فضـای اقتصادی کشـور که گلایـه اصلی مردم در این سـال‌ها بـود اسـتمرار پیدا کـرد. یعنی ما تورم‌های بالای چندسـاله را داشـتیم. سه چهار سال بـود که ما تورم‌های سـالانه‌مان از میانگین تورم صد ساله گذشـته بالاتر بود. شـهریور ۱۴۰۰ تورم نقطه بـه نقطه بانـک مرکـزی ۵۹/۳ درصد بـوده که در ۷۰ سال اخیر بی‌سابقه اسـت یعنی فضای اقتصادی و فضای فرهنگی و فضای نشـاط اجتماعی در بدترین شـرایط بوده است. در حوزه سیاست خارجی هم تخم مرغ‌ها در یک سـبد سرمایه‌گذاری شده بود. این تخم مرغ‌های سـبد را آمریکا به نوعی شـکانده بود و این سـبد را پاره کرده بود. نتیجه این شـد که استراتژی دشـمن که می‌گفت من ایران را بایـد ارتباطاتش را قطع کنم، به یک بن‌بست بکشـانم و اجازه ارتباطات خارجی به او ندهم مؤثر شد، چون ما هم در سبد غرب سـرمایه‌گذاری کرده بودیم. مجموعا سیاست داخلی، سیاسـت خارجی، اقتصاد، فرهنگ، اجتماع من همه را سـعی کردم خیلی خلاصه یادآوری کنم که فضای موجود چگونه بود.

مردم هم طبیعتا می‌بینند وقتی حاکمان می‌گویند کلید حل مشکلات در سوی دیگر جهان است نه داخل خاک‌های کشـورمان بعد هـم می‌بینند آن بدعهدی می‌شـود و این کلید می‌شکند یا بالاخره کار نمی‌کند و اثرگذار نیسـت ناامید می‌شوند یک فضای ناامیدی خاصی حاکم بر جامعه بود دولت در چنین شـرایطی مسئولیت حل مسـائل را پذیرفت. به این نکته تاکید می‌کنم بعد مقایسـه می‌کنیم اکنون وضعیت چگونه است.

ما باید حتما معتقد باشیم و هستیم که هر دولتی که روی کار است مسئول حل مسائل روز کشور است در این هیچ شـک و تردیدی نیسـت یعنی اگر اساسا یک دولتی نمی‌خواهد مسئولیت حل مسائل را بپذیرد چرا کاندیدا می‌شود؟ چرا در انتخابات شرکت می‌کند؟ اما مسـئله این است که ما حواسـمان باشد که وقتی می‌خواهیم دولت را ارزیابی کنیم که موفق بوده در حل مسائل یا موفق نبوده باید به صورت مقایسه‌ای ارزیابی کنیـم که کجای کار بوده به کجای کار رسـیده. یک مثالی می‌زنم که موضوع را خوب روشن کند. مسابقات دو امدادی را دیده‌اید که دو سه نفر دونده هستند که هر کسی یک بخشی از مسیر را می‌دود، بعد او چوب را یا آن نشان را به دونده بعدی تحویل می‌دهد (از وسط مسیر دونده بعدی می‌دود) و با بقیه رقابت می‌کند.

در ایـن دوی امدادی نگرانی کشـور دونده قبلی نشان (که همان وضعیت دولت و کشور بود) را در چه جایگاهی به ما داد، تـورم ۶۰ درصدی، میانگین تورم سه چهار ساله بالاتر از صدساله کشور بود، کشور دچار رکود اقتصادی بود، نرخ رشد اقتصادی ما میانگینش در دهه نود، ۰/۴ درصد است و مسائلی که در عرصه‌های مختلف عـرض کردم. یعنی وقتی نشـان تحویل این دولت شـده یک چنین جایگاهی بـوده و این دولت مسئولیت را پذیرفته که بتواند نشان را جلو ببرد.

الان به چه شـاخص‌هایی رسـیدیم؟ نرخ رشـد اقتصادی ما که تقریبا طی دهه گذشته صفر بوده الان به حـدود ۵ درصد در میانگین این دو سـال و نیمه گذشته رسیده اسـت. آخرین نرخ رشد اقتصادی که مرکز آمار ایـران برای ۶ ماهه ابتدائی سـال ۱۴۰۲، منتشـر کرده بالای ۷ درصد بوده، تورمی که شهریور ۱۴۰۰ حـدودا ۶۰ درصد بود امروز بـه حدودا ۳۹/۵ درصد رسـیده یعنی زیـر ۴۰ درصـد یعنی جلوی یک‌سـوم بار تورمی گرفته شده این در شرایطی است که جنگ روسیه و اوکراین را داشتیم که باعث افزایش نرخ کالاهای اساسـی در جهـان و افزایش نرخ انرژی در جهان شـده بود و یعنی دوره تورمی را پشـت سر گذاشـتیم. کاهش نرخ رشـد نقدینگی به مهار تورم کمک می‌کند. سـرمایه‌گذاری یا تشکیل سرمایه ثابت که رشـد اقتصادی را محقق می‌کنـد پویایی و ایجاد اشـتغال را محقـق می‌کند طی دهـه ۹۰ میانگین منفـی پنج درصد بوده. دقیق‌تـر بگویم میانگین نرخ سـرمایه ثابت در دهه ۹۰ منفی ۵/۲ درصد بوده این نرخ در این دوسـال و نیم دولت عددش به بالای سه درصد رسیده اسـت. طرح‌های سرمایه‌گذاری خارجی در همین دوسـال آخر منتهی به این دولت حدودا سه میلیارد دلار سـرمایه‌گذاری خارجی تصویب شده در این دو سـال اول ابتدائی ایـن دولت حدود بیش از ۹ میلیارد دلار یعنی حدود سه برابر شده. طرح‌های اصلی سـرمایه‌گذاری خارجی. علی‌رغم اینکه در همین ایام خیلی از بدهی‌های گذشـته هم تسویه شده آغاز شد، فقط یک فقره اشاره کنم از اوراق مالی که در دوره‌های گذشته منتشر شده طی این دو سال ۴۲۱ هزار میلیارد تومان توسط این دولت تسویه شده است. تسویه اوراق یعنی تسویه بدهی‌هایی که از قبل به این دولت واگذار شـده این اقدامات باعث شـده نرخ بیکاری ما هم از حدود ۹/۷ درصد به حدود ۷/۹ درصد شده است. یعنی اشـتغال کم‌کم دارد راه می‌افتد. رشد اقتصادی کم‌کم دارد راه می‌افتد. تورم کم‌کم دارد کاهش پیدا می‌کند. یعنی دوی امدادی که نشان را در یک جایگاه نامناسبی تحویل این دولت شد، الحمدلله به تدریج دارد جایگاه ارتقا پیدا می‌کند.

اینکه بگوییم همه شاخص‌ها خوب است وضعیت سـفره مردم و معیشت به وضعیت قابل قبولی رسیده است خیر، هنوز این دونده دوم دوی امدادی نتوانسته به آن سـطح‌های مطلوب برخی از شـاخص‌ها برسد. نتوانسته مثلا تورم را به آن نقطه‌ای که مطبوع خودش هم هست برساند ولی مسیر سرعت حرکت این دونده به کلی مسـیر متفاوتی را نشان می‌دهد که ان‌شاءالله می‌توانیم شـاهد ارتقای شاخص‌ها در سال‌های آتی با همین مسیر اگر حرکت کنیم، باشیم.

مقام معظم رهبری به کـرات فرمودند که تغییرات باید ملموس باشد. آمارهای بهبود یافته درست است و وضعیت وخیم کشور در شهریور ۱۴۰۰ بهبـود یافته ولی این تا چه حد در زندگی مردم ملموس بوده؟ این موضوعی مهم است که در سطح جامعه معیار جیب مردم است.

مـن چند عـدد ملموس‌تر برای شـما می‌گویم. نکته اول این اسـت وقتی وضعیت اقتصادی وضعیت مطلوبی نیسـت یعنی مسـیر درمان هنوز کامل طی نشـده بیمار احسـاس سـلامت کامل را پیدا نکرده. ملمـوس بودن یعنی اینکه بیمـار بگوید من مرخص شـدم از بیمارسـتان بیرون رفتم. احسـاس سلامت کامل دارم. این بیمار هنوز مرخص نشده هنوز تورمش ۳۹ درصد است. هنوز تورم ۶۰ درصدی‌اش به زیر ۱۰ درصد نرسـیده که بتواند احسـاس سلامت کند. باید ببیند آیا این بیمار احسـاس بهبودی و حرکت رو به بهبودی را دارد یا نه، من دو سـه عـدد می‌گویم که به نظـرم یک مقداری ملموس‌تر از قبلی‌ها هسـتند. چون قبلی‌ها از شاخص‌های کلان اقتصادی بود. این‌ها عددهایی اسـت که مردم کف زندگیشان بیشتر با آن ارتباط دارند.

همان شـهریور ۱۴۰۰ که این دولت شروع به کار کرد علی‌رغم اینکه تورم حدود ۶۰ درصد بود یارانه ما ۴۵ هزار تومان بود. الان که تورم ما کاهشـی شـده و روی ۳۹ درصد آمده یارانه ما ۳۰۰ هزار تومان اسـت و بـرای دهک‌های پایین ۴۰۰ هزار تومان اسـت. در حسـاب یک خانواده ۴ نفره ماهانه یک میلیون و ۶۰۰ هزار تومان پول به عنوان یارانه واریز می‌شود. قبلا این مثلا ۱۸۰ هزار تومان بوده. اگر کالابرگ استفاده شود و خانـوار در دهک‌های پایین باشـد ۵۲۰ هزار تومان می‌شود میزان کالابرگی که می‌تواند استفاده کند. نکته دوم همان زمان که تورم ۶۰ درصد بود حداقل حقوق یک کارمند یا کارگر دو میلیون و دویست هزار تومان بود مثلا. الان حداقل حقوق ۷/۵ میلیون تومان است. یعنی علاوه‌بر اینکـه آن یارانه از ۴۵ هزار تومان آمده روی ۴۰۰ هزار تومـان برای دهک‌های پایین یا ۳۰۰ هزار تومان بـرای دهک‌های بالا، حداقل حقوق هم از ۲/۵ روی ۷/۵ میلیون تومان آمده.

همین‌هـا باعث شـده که در ضریـب جینی که (فاصله طبقاتی را نشان می‌دهد) کاهش داشته باشیم. این عددها عددهایی است که ملموس است.

با توجه به اینکه شـرایط ما شـرایط تورمی بوده. بگذارید باز کنم، یک سـدی که پشـت شهری بسته شده بود می‌شکند. حجم عظیمی از آب به سمت شهر سرازیر می‌شود برای اینکه جلوی این را بگیریم باید چه کار کنیم؟ فضای شروع دولت این بوده حجم نقدینگی ما ۴۱۰۰ هزار میلیارد تومان بوده و همزمان نرخ رشد اقتصادی تقریبا صفر اسـت. یعنی نقدینگی نمی‌رود کانال‌کشی شود به سمت رشـد اقتصادی برود. سیل ویرانگر می‌شـود. تورم حدود ۶۰ درصد می‌شود. نرخ رشد نقدینگی چقدر بوده؟ یعنی فرض کنید نرخ دبی آب خروجی این ترک سـد به سـمت شهر ۴۲ درصد بوده، یعنی هر سال ۴۲ درصد آب بیشتری روی شهر سـرازیر می‌شود و ما هم کانال‌کشـی در سطح شهر نکردیم این آب همه‌اش سیل می‌شود این وضع شروع دولت است.

یک سد شکسـته که حجم عظیمی ۴۱۰۰ هزار میلیارد تومانی نقدینگی وسـط شـهر را گرفته تورم ایجـاد می‌کند، هر روز یک بازار را می‌زند مثل سـیل ویرانگر ویران می‌کند و با سـرعت ۴۲ درصد هم دارد حجم ورودی آب سالانه به این حجم آب اضافه می‌شود دولت باید دو کار کند. یک، جلو ورود این آب را بگیرد.

عرض کردم آن ۴۲ درصد بـه ۲۶ درصد کاهش پیدا کرده یعنی معلوم است که آن جداره دارد کم‌کم اصلاح می‌شـود. علی‌رغم اینکه همزمان نرخ میانگینش رشد اقتصادی هم از صفر حدود ۵ درصد شـده است. یعنی یک بخشی از میزان ورود آب برای رشد اقتصادی نیاز است یعنی شما باید یک مقداری کانال‌کشی کنی برای کشاورزی و غیره ببرید. دولت برای این هم پروژه‌ها یا طرح‌های پیشـران را تعریف کرد که در بهمن‌ماه سال ۱۴۰۰ یعنی در همان شش ماه اول هم دولت یک‌سری طرح‌های پیشـران اقتصادی که این حجم نقدینگی را به سـمت آن طرح‌ها سوق بدهد طراحی شد در حوزه ریل و راه‌آهن و انرژی و نفت و آب و برق و گاز و راه در حوزه‌های پیشران این چنینی دولت معادل ۱۸ میلیارد دلار طرح تعریف کرد کـه بتواند این نقدینگی به آن سمت هدایت پیدا کند.

اگر بخواهی این جواب بدهد نیازمند زمان اسـت تا وقتی که نتوانیـم در بلندمدت و میان‌مدت اینها را تکمیل کنیم این جداری که در سد ایجاد شد یا حجم نقدینگی گسـترده‌ای که در شـهر ایجاد شده و سیل مخرب هم‌چنان هسـت را هدایت کنیم اثر تورمی‌اش را دارد. بایـد به تدریج و قدم قدم این آثار کاهش پیدا کند. الان به نسـبت آن زمان که ۴۲ درصد نرخ رشد نقدینگی بود شـرایط قابل قبول‌تری هست ولی اینکه بگوییم شـرایط مناسب هسـت؟ خیر شرایط مناسب نیست.

آقای سـخنگو، انتقاد بزرگی که به دولت سیزدهم وارد می‌شود این است که روند تغییرات در مدیران سطح میانی دولت بسیار کند است. در اکثر قریب به اتفاق وزارت‌خانه‌ها در سـطح مدیران میانی ما شـاهد این موضوع هستیم، به طور خاص می‌خواهـم بگویم مثلا در وزارت خارجه یکی از جاهایی است که تغییرات خیلی کند است و انتقادات زیادی به این موضوع وجود دارد، اکنون پس از دو سـال و چندماهی که از عمر دولت گذشته بعضا می‌بینیم افرادی که نه اعتقادی به مشی انقلابی دولت سیزدهم دارند یا بـه طور خاص افرادی کـه در دوره‌های قبل سابقه‌های خوبی نداشتند هنوز تعویض نشده‌اند. نمونه این موضوع را به خصوص در حوزه بانک‌ها، وزارت خارجه و... به وضوح می‌توانیم ببینیم؟

من در سـه محور سؤال شما را پاسخ می‌دهم.اول اشاره کنم که تغییر و جابه‌جایی مدیران در این دولت کم نبوده. بیش از ۲۰۰ فقط مدیر جوان منصوب شدند در این دوره. شـما از دور میز هیئت وزیران ببینید از وزیر اقتصاد دهه شـصتی معاون اجرائی دهه شصتی، سخنگو و دبیر دولت دهه شصتی، معاون علمی فناوری دهه شـصتی، از جوانانی که معاون اداری استخدامی رئیس‌جمهور شـدند. یعنی انتصابـات مدیران جوان تحول‌گرایی مثل معاونین وزارتخانه‌ها، دبیر شـورای عالی جوان کشـور، دبیر ستاد ملی خانواده و جمعیت کشور، انتصابات متعددی در سطوح مختلف در سطح اسـتان، اسـتاندار هرمزگان ما جوان و فعال و پویا و تحول‌گرای دهه شصتی است. یعنی حوزه انتصابات کم هم نبوده و موارد متعددی جوان‌گرایی و تحول‌خواهی و تحول‌گرایی شده است.

به این توجه داشـته باشـیم که مشی این دولت تغییر اتوبوسی مدیران نبوده. آقای رئیسی حزبی نگاه نمی‌کردنـد از ابتدا هم در ایـام انتخابات هم بعدش برای اداره کشـور. حزبی نگاه نمی‌کنند که ما فقط از یک حزب یا یک جریـان خاص و ظرفیت‌هایش برای پیشـبرد امور کلان کل کشور اسـتفاده کنیم. کشور باید توسـط ظرفیت‌های همه جای کشور اداره شود. هر جا مدیر شایسته و توانمندی هست مدیر کارامدی هست مدیر سـالم و پاک‌دستی هست، مدیری هست که گفتمان کلی دولت را قبـول دارد، کارآمدی دارد، صـرف نظر از اینکه در فـلان دوره دولت دیگری هم کار کـرده یا نکرده باید بتوانیم از ظرفیت او اسـتفاده کنیم برای اینکه مسـائل کشور را پیش ببریم به ویژه در برهه‌هایی که این‌گونه مشـکلات و مسائل متعدد مسائلی که در همین دو سـال اتفاق افتاد را عنوان می‌کنم یعنی می‌خواهیم از یک نیروی دانشگاهی در دولت استفاده کنیم، مشکلاتی پیش می‌آید.

هزار تا سؤال و اگر اتفاق می‌افتد که آیا قانون اجازه می‌دهد به کارگیری شـود یا قانون اجازه نمی‌دهد به کارگیری شود. باید حتما قبلا این یک حالت استخدامی برایش ایجاد شده باشد قبلا به این شکل بود که حتما باید یک سمت خاصی، در یک چارچوب خاصی و یک سطح خاصی داشته باشد تا بتواند یک سمت بالاتر در اختیارش قرار بدهند یا ندهند. سختگیری‌هایی دارند که امکان به کارگیری و بهره‌برداری مناسـب از نیروها را خیلی سـخت می‌کند. در حوزه‌هایی که شما اشاره کردید سخت‌تر است.

در حـوزه وزارت خارجه، قانون خاص آنها وجود دارد. در حوزه قانونی که سـال‌ها طراحی شده قواعد سختگیرانه‌ای هسـت قواعدی نیست که به راحتی و سهولت بتوان در آنها نقش‌آفرینی کرد. یک محور هم اینکه نظامات قانونی ما قواعدی دارد که باعث می‌شود قواعد دسـت و پاگیری دارد که هر کسی نمی‌تواند در این خانه دربسـته بـه نوعـی ورود کند. یعنی این‌گونه نیسـت که امروز اراده کنی فردا بگویی یک تغییر بنیادین در این ترکیب‌ها شد. نه. قواعد اداری متاسفانه آن را محدود و سـخت کرده است. امکان ورود به خیلی از اینها وجـود ندارد. باید بتوانی اول بروی قواعد را اصلاح کنی بازنگری کنی به شیوه‌ای هم که اصلاح قواعد و سـاختارها باید به شیوه نرم و به شیوه تدریجی اتفاق بیفتد. در حوزه به کارگیری، اقتصادی و کلان معیشتی مردم دارند باید سعی کنی همه ظرفیت‌ها را فعال کنیم با سرعت بیشتری بتوانیم خدمات به مردم ارائه شـود. مردم دنبال حل مسـائل اقتصادی‌شـان هستند. کاری ندارند که الف این کار را کرد یا ب. نتیجه برایشان مطلوبیت دارد پس این نکته اول، جهت‌گیری آیا رئیسی و دولت این بوده که الزاما اگر کسـی در دولت دیگری بوده باید جابه‌جا شود این نگاه نیست اگر او شایسته است باید بماند. اگر شایسته نیسـت باید جابه‌جا شـود. صرف نظر از اینکه در این دولت منصوب شده یا در دولت قبل. اگر کسی شایسته نیسـت در دولت جدید هم منصوب شده باشد باز هم باید جابه‌جا شود.

دو نکتـه دیگر هـم بگویم. یک آسـیبی نظام اداری مـا دارد در حوزه ارتقا و انتصابات. ما در نظام اداری‌مان آسیب‌های متعددی داریم یادآوری می‌کنم حضرت آقا در استان خراسان شمالی اوایل دهه نود یا شاید اواخر دهه هشتاد سخنرانی که آنجا داشتند برخی از مشکلات نظام را فهرست کردند. یکی از آنها مسائل نظام اداری ما بودند. که بعدش سیاست‌های کلی نظام اداری هم ابلاغ شد و متاسفانه اقدام تحولی یا اقدام مناسب برای مشکلات نظام اداری اندیشیده نشد و اقدام اجرائی روی زمینی محقق نشد. یکی از مشکلات جدی ما در حوزه انتصابات و ارتقاها هست. مثلا شما به حوزه بانک‌ها اشاره کردید نظام اداری ما کار مقـداری با کندی حرکت کند. طبیعتا رویه دولت هـم این بوده که کار خلاف قانون نکند و در چارچوب قانـون حرکت کند و البته قوانینـی هم که ایراد دارد را سـعی کند لوایح اصلاحی بدهـد یا نظاماتی که در چارچوب آیین‌نامه‌ها است را اصلاح کند.

نکته سـوم را هم عرض کنم کاملا درسـت است که سطح انتظار از دولت آقای رئیسی متفاوت باشد از انتظار از سـایر دولت‌ها. این انتظار متفاوت حق است. یعنی انتظار این نیسـت که هر کسـی در این دولت سـمت بگیرد یا ابقا شـود. انتظار این نیست که این دولت هم مثل هر مدلی حرکت کند یک سطح انتظار متفاوت است اما سطح سـختگیری‌ها هم متناسب با این سطح انتظار اسـت. این سختگیری یک مقداری باعث کندی در تصمیم‌گیری یا سختی در همکاری‌ها می‌شود. زمانی که ما درون‌گفتمانی هم نگاه می‌کنیم، برخی از انتصابات آن مدلی که منسـوخ شده هم دارد که ممکن است هر کسی چهار تا نمره منفی هم داشته باشـد ولی ۱۶تا نمره مثبت هم دارد. متاسفانه خیلی وقت‌ها فقط روی آن چهار نمره منفی تمرکز می‌شود و آن ۱۶نمره مثبت دیده نمی‌شود و آن انتصاب یا آن به کار گیری زیر سؤال می‌رود.

آقای دکتر بهادری آمارهای تولید و فروش نفت ایران که حتی از سـوی کشورهای غربی و رسانه‌های مطرح یا شـرکت‌های داده کاوی غربی منتشر شده، حاکی از افزایش است، ولی گزارش‌هایی که برای بودجه ۱۴۰۲ ارائه شد حاکی از این است که دولت در سال جاری دچار کسری بودجه است. دلیل این مسئله چیست؟

دو مسـئله را جدا برای شـما توضیح بدهم یکی بحث فروش نفت، یکی بحث ناترازی یا کسری بودجه. ایـن دو بر هم مؤثر هسـتند ولی یکی نیسـتند. اولا در راسـتای سیاسـت‌های کلی اقتصاد مقاومتی همه دولت‌ها مکلف بودند که وابسـتگی به نفت را کاهش دهند. کاهش میزان وابسـتگی بودجه عمومی به نفت یعنی چه؟ یعنی نفت نفروشیم؟ نه. هم نفت بفروشیم هـم البته تلاش کنیم که نفت را به زنجیره ارزشـش ببریـم و زنجیره ارزش افزوده ایجـاد کنیم. معنایش این اسـت که فروش نفت باید به عنوان یک سـرمایه باشد. نفت سرمایه ماست. نباید به عنوان یک دارایی و سرمایه خرج هزینه‌های جاری شود.

در همین جهت طی دو سال گذشته درست است که ما فروش نفت را افزایش دادیم ولی همزمان سعی کردیـم اثر یا وزن نفـت را در بودجه عمومی کاهش دهیم، آخرین آماری که امسـال تا این هشت ماه اول منتشر شـد ۵۲ درصد بودجه عمومی از محل مالیات تأمین شد. بودجه عمومی برای هزینه‌های جاری کشور است.

به جایش در بحث درآمد نفتی سـعی شـد به حوزه‌های سـرمایه‌گذاری برود. بـرای مثال چطور حوزه ۱۱ پـارس جنوبی یا فـاز ۱۴ پارس جنوبی، که فاز ۱۱ فکر می‌کنم ۲۰ سـال معطل بود، چطور این نهضت تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام استمرار پیدا می‌کند؟ بخشی از منابعش منابع نفتی و فراورده‌های نفتی ماسـت. یعنی تأمین می‌شـود سرمایه‌گذاری می‌شـود فاز ۱۱ تکمیل می‌شـود. در میدان گازی مشـترک که اگر ما آنجا سریع سرمایه‌گذاری نکنیم از کشـورهای رقیبمان عقب می‌افتیم، الان هم اگر اقدام نکنیم قطعا غیرقابل جبران خواهد شـد. با این سـرمایه‌گذاری‌ها از محل درآمدهـای این چنینی طرح‌هـای مختلف ما، مثلا پتروپالایشـگاه شـهید سلیمانی، پتروپالایشـگاه فراسرزمینی به طور مثال در ونزوئلا فعال می‌شـود. یعنی فروش نفت افزایش پیدا کرده ولی سـعی شـده جهت‌دهی پیدا کند به سمت سرمایه‌گذاری‌های مولد و یک بخشی هم که فراورده‌هـای نفتی آنجایی که در تبصره ۱۴ اسـت هزینه می‌شود که آن یارانه‌ها است. فراورده‌های نفتی اصلاً در قانون سیاسـت‌های اصل ۴۴ محل استفاده آن تعیین شـده اسـت محلش کمک به معیشـت اسـت یعنی جبران هزینه‌های عمومی اسـت. شما می‌فرمایید پس درآمد فـروش نفت کجا رفت؟ من می‌گویم دو محور. یک، سرمایه‌گذاری‌ها توسعه پیدا کرد. نهضت تکمیل ملی پروژه‌ها راه افتاد، دو، در حد توان و منابعی که افزایش پیدا کرده افزایش حقوق‌ها و افزایش حمایت‌های معیشتی شکل گرفته، حقوق سـربازان وقتی از ۴۰۰ هزار تومـان به ۴ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان افزایـش می‌یابد، از همین افزایش درآمدهای عمومی می‌شود.

پس چرا این پیش‌بینی محقق نمی‌شـود و کسری بودجه پیش آمده؟

بحث ناترازی بودجه اگر مقصودتان هسـت اکثر دولت‌هـا در ادوار مختلف دچار این مسـئله بوده‌اند. همین الان هم زمان بودجه است، دولت یک پیش‌بینی در منابع می‌کند می‌گوید من پیش‌بینی می‌کنم آن‌قدر مالیات درآمد داشته باشـد آن‌قدر نفت درآمد داشته باشـند آن‌قدر گمرک درآمد داشته باشـد آن‌قدر از خدماتی که در حوزه‌های مختلف ارائه می‌شود درآمد کسـب کند یک سـرجمع منابع درآمدی پیش‌بینی می‌کند می‌گوید سـرجمع من در طول سـال ۱۴۰۳ پیش‌بینی می‌کنم می‌شـود مثلا ۱۱۰۰ هزار میلیارد تومان. متناسب با سرجمع منابع خرجش را هم می‌آید پیش‌بینـی می‌کند می‌گوید مـن دخلم را پیش‌بینی می‌کنم ۱۱۰۰ هزار میلیارد تومان شود این را تقسیم می‌کنم یک بخشـی را باید یارانه بدهم یک بخشی را حقوق بدهم یک بخشـی را سـرمایه‌گذاری کنم یک بخشی کارهای توسعه‌ای انجام دهم مخارج را متناسب با این پیش‌بینی می‌کند اصطلاحاً بودجه را تراز می‌کند می‌گوید چون من آن‌قدر درآمد دارم در این سقف